

УСЁ Ё ІМЯ ЧАЛАВЕКА, НА КАРЫСЦЬ ЧАЛАВЕКУ

КПСС ставіць задачу сусветна-гістарычнага значэння — забяспечыць у Савецкім Саюзе самы высокі жыццёвы ўзровень у параўнанні з любой краінай капіталізму.

З Праграмы КПСС.

К 1980 ГОДУ:

- рэальныя даходы на душу насельніцтва ўзрастуць ў нашай краіне больш чым у тры з паловай разы;
- кожная сям'я будзе мець добраўпарадкаваную кватэру, якая адпавядае патрабаванням гігіены і культурнага быту;

- будзе ажыццяўляцца за кошт грамадства:
 - бясплатнае ўтрыманне дзяцей у дзіцячых устано-вах і школах-інтэрнатах (па жаданню бацькоў);
 - матэрыяльнае забяспячэнне непрацаздольных;
 - бясплатная адукацыя ва ўсіх навучальных устано-вах;
 - бясплатнае медыцынскае абслугоўванне ўсіх грамадзян, уключаючы забяспячэнне медыкаментамі і санаторнае лячэнне хворых;
 - бясплатнае карыстанне кватэрамі, а таксама ка-мунальнымі паслугамі;

- бясплатнае карыстанне камунальным транспартам;
- бясплатнае карыстанне некаторымі відамі быта-вога абслугоўвання;
- паслядоўнае зніжэнне платы і часткова бясплатнае карыстанне дамамі адпачынку, пансіянатамі, турысцкімі базамі, спартыўнымі пабудовамі;
- усё больш шырокае забяспячэнне насельніцтва ільготамі і стыпендыямі (дапамога адзінокім і мнаг-дзетным маці, стыпендыі студэнтам);
- паступовы пераход да бясплатнага грамадскага харчавання (абеды) на прадпрыемствах, ва ўстановах і для занятых на вытворчасці калгаснікаў.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СВЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 21 (706)

Сакавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

Нядаўна архітэктары Мінпраекта завяршылі работу над праектам новага мікрараёна, які пачаў за-будоўвацца ў заходняй частцы го-рада. Ён размеш-цацца на плошчы ў 66 гектараў. Тут будуць узве-дзены добраўпарадкаваныя жы-лыя дамы, школы, дзіцячыя са-ды і яслі, магазіны, камбінаты бытавога абслугоўвання, ста-дыён.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Аўтары праекта новага мікрараёна архітэктары В. Варской (злева), Л. Есьман і І. Люблінскі за уда-кладненнем праекта. 2. Макет новага мікрараёна ў Мінску. Фота В. ЛУПЕЙКІ.

«ДЛЯ РАБОТЫ ЁСЦЬ УСЕ ЁМОВЫ»

Паўгода група амерыканскіх вы-кладчыкаў і аспірантаў прахо-дзіць навуковую стажыроўку ў Маскоўскім універсітэце. Яны прыехалі ў Савецкі Саюз у адна-воднасці з пагадненнем аб наву-ковым, тэхнічным і культурным супрацоўніцтве паміж СССР і ЗША.

Падводзячы вынікі работы ў першым семестры, стажоры заяві-лі, што ў асноўным мэта іх зна-ходжання ў СССР дасягнута. «Нам створаны ўсе ўмовы для ра-боты», — сказаў стажор Тэры Эманс.

МЭТА ПАРТЫІ ЛЕНІНА

Не так даўно мы пераступілі яшчэ адзін рубаж — новы год. Рубаж, вядома, умоўны. Нічым асаблівым не будуць адрозні-вацца дні года сёлетняга ад дзён года мінулага. І радасці і клопа-ты ў нас будуць як быццам тыя ж. І усё ж гэта не так. Цяпер, калі мы ідзем па жыцці, забяспечваю-чы тэрміны ажыццяўлення нова-й Праграмы КПСС, пражыўшы пэўны адрэзак часу, савецкі ча-лавец мае права з гордасцю ска-заць:

— Мы сталі яшчэ бліжэй да ка-мунізму.

Мы гаворым цяпер пра каму-нізм, як пра рэальнае, асабліва пасля гістарычнага XXII з'езда КПСС, які нацеліў канкрэтныя тэр-міны пабудовы новага грамадства ў нашай краіне. Наша партыя ўра-чыста абясціла перад усім све-там: сучаснае пакаленне савецкіх людзей будзе жыць пры каму-нізме! Гэта значыць, што ў гра-нічна кароткі тэрмін у нашай краіне будзе дасягнута самы вы-сокі ўзровень жыцця, што савец-кі чалавец будзе жыць па прын-цыпу: ад кожнага па здольнасцях, кожнаму — па патрэбах.

Такая мэта нашай партыі і на-рода, іх планы на два бліжэйшыя дзесяцігоддзі. Як і трэба было чакаць, нашы смелыя планы вы-клікалі на Захадзе скептычныя каментарыі. Знайшліся і новыя «прэзюкі», якія паспяшылі зая-віць, што план пабудовы каму-нізма ў СССР — гэта не што іншае, як прапаганда, «фантазія Маск-вы». Але чаго каштавалі і кашту-юць падобныя «прароцтвы»? Хі-ба не прадказвалі яны немагчы-масць пабудовы сацыялізма ў СССР.

Не варта ламанага граша і сцвярджаць буржуазных ідэола-гаў, што, маўляў, камунізм — чыста

«рускі эксперымент». Не, і яшчэ раз не. Камунізм — адвечная ма-ра чалавецтва, яго лепшых розу-маў. Але спатрэбіліся стагоддзі і асаблівыя гістарычныя ўмовы, каб, нарэшце, гэта мара стала найвялікшай рэальнай сілай су-часнасці, грамадствам, якое ства-раецца на велізарных прасторах зямнога шара.

Цяжкі і цяжкі быў гэты шлях ад мэты да рэальнасці. Наш народ ішоў спачатку адзін то пад агнём вайны, то пад байко-там капіталістычных дзяржаў. Але ўжо ў першыя гады Савецкай улады геній Леніна выразна ба-чыў зарыва агню камунізма. Та-ды ў гутарцы з англійскім фан-тастам Уэлсам ён цвёрда сказаў, што камунізм будзе пабудаваны ў нашай краіне. Ён разлічваў на розум, працавітасць і энтузіязм савецкага народа.

Гэта было незразумела для бур-жуа. Стоўл кансерватараў — Чэр-чыль скептычна паўтараў: «Калі бальшавікі не адмовяцца ад бяз-глуздай сістэмы камунізма, то эканоміка краіны ніколі не пры-дзе ў норму і развіццё навукі замрэ ў Расіі».

А час паказаў: першым узя-цеў у космас Юрый Гагарын!

Чэрчылю ўторыў Ллойд-Джордж: «Ідэямі Маркса не на-паліць топку паравоза». Савецкі народ адказаў на гэта галаслоўную заяву грандыёзным размахам будаўніцтва ад Брэста да Ула-дзівастока. Цяпер ужо і на За-хадзе гавораць аб магчымасцях камунізма па-іншаму, часцей пад-лічваючы тэрміны, калі СССР аб-гоніць нават ЗША. І гэты тэрмін не за гарамі. Вось адно з ненаў-мысных выказванняў самага кра-самоўнага песняра амерыканска-га спосабу жыцця Э. Стывенсона: «Можна мець выдатны набор для гадзінніка, — прызнаўся ён. — Але ён нічога не каштуе, калі зламана хадавая спрунжына... Мя-не вельмі хвалюе наша спрун-жына. Ці не зламалася яна так, што яе нельга ўжо адраманта-ваць?»

Каментарый да гэтага, як ка-жуць, лішня. Гэта прызнанне жыццяздольнасці камунізма, які будзе наш народ. Будзе ўпэўне-на, кожны дзень. Доказам гэтаму многае: рост дабрабыту нашага народа, эканомікі краіны, навукі, культуры, аб чым сведчаць ліч-бы выканання планаў сямігодкі. Доказам гэтаму — рост аўтары-тэту СССР ва ўсім свеце, нястом-ная барацьба савецкага народа за мір, які так патрэбны нам для будаўніцтва камунізма.

Мір і камунізм — вось галоў-ная мэта партыі Леніна і савецка-га народа. І нішто не зможа быць для нас перашкодай на гэ-тым светлым і высакародным шляху.

У ІДЭАЛАГІЧНАЙ БАРАЦЬБЕ — НІЯКІХ УСТУПАК

Будаўніцтва камунізма і мастацкая творчасць ПАРТЫІНАСЦЬ І НАРОДНАСЦЬ — ВАЖНЕЙШЫ ПРЫНЦЫП НАШАГА МАСТАЦТВА

У савецкім друку апублікавана прамова М. С. ХРУШЧОВА, якую ён сказаў 8 сакавіка на сустрэчы кіраўнікоў Камуністычнай партыі Савецкага Саюза і Савецкага ўрада з дзесяцімі літаратуры і мастацтва. Друкуем кароткі пераказ гэтай прамовы.

У пачатку прамовы М. С. Хрушчоў пад-крэсліў, што літарату-ра і мастацтва сацыялі-стычнага рэалізму да-сягнулі вялікіх вы-шынь і карыстаюцца сусветнай вядомасцю. Творчасць выдатных прадстаўнікоў савецкай літаратуры і мастацтва — вялікая заслуга іх перад народам, пры-клад служэння мастака сваёй Радзіме. Мікіта Сяргеевіч прывёў рад

прыкладаў такога слу-жэння мастакоў наро-ду, Радзіме.

Нашаму народу, зая-віў прамоўца, патрэбна баявое, рэвалюцыйнае мастацтва. Савецкая літаратура і мастацтва заклікаюць ўзвясці ў яркіх вобразах веліччю і гераічны час пабудо-вы камунізма, праўдзі-ва адлюстравана пера-могу камуністычных ад-носін у нашым жыцці. На жаль, заявіў М. С.

Хрушчоў, бывае і так, што некаторыя прад-стаўнікі мастацтва па-казваюць людзей у зна-рок уродлівым выгля-дзе, малююць свае карціны змрочнымі фарбамі, якія наганя-юць на людзей сум, ма-ляюць рэчаіснасць згодна са сваімі прад-узятымі суб'ектыўскі-мі ўяўленнямі аб ёй, па надуманых імі худ-сочных схемах. Гавора-чы ў сувязі з гэтым аб ўрабах мастакоў-абстракцыяністаў, Мі-кіта Хрушчоў падкрэ-сліў:

— Мы асуджаем і будзем асуджаць падоб-ныя ўродствы адкрыта,

з усёй непрымірыма-сцю.

Далей М. С. Хру-шчоў заўважыў, што ў апошнія гады ў сваёй творчасці дзесяці літа-ратуры і мастацтва ўдзяляюць вялікую ўвагу таму перыяду ў жыцці савецкага гра-мадства, які звязан з культам асобы Сталіна. Усё гэта зусім зразу-мела і заканамерна. Пры ўсім гэтым мы лі-чым неабходным звяр-нуць увагу творчых работнікаў на некато-рыя памылковыя маты-вы і тэндэнцыі, якія працягваюцца ў творах асобных аўтараў. Яны заключаюцца галоўным чынам у тым, што ўся

ўвага аднабакова скан-цэнтравана на фак-тах беззаконня, сама-вольства, злоўжывання ўладай. Сапраўды, га-ды культуры асобы пакі-нулі цяжкія вынікі. Наша партыя сказала аб гэтым народу ўсю праўду. Разам з тым, трэба мець на ўвазе і памятаць, што тыя га-ды не былі перыядам застою ў развіцці са-вецкага грамадства, як уяўляюць сабе нашы недругі. Пад кіраўніц-твам Камуністычнай партыі, пад сцягам ідэй і запаветаў вялі-кага Леніна наш народ паспяхова будаваў і па- (Заканчэнне на 3-й стар.)

СМІЛАВІЧЫ

Смілавічы — невялікі гарадок, але ён мае сваю прамысловасць, навучальныя ўстановы. Ёсць тут скурзавод, вялікая вольная фабрыка. Прадпрыемствы пашыраюцца, павялічваюць выпуск прадукцыі.

Да паслуг насельніцтва — участковая бальніца, дзіцячы санаторый, шмат магазінаў, клуб, намечана ў бліжэйшы час будаўніцтва вялікага кінатэатра.

У Смілавічах некалькі навучальных устаноў. Ёсць тут школа-інтэрнат, сярэдняя школа. Зоветэрынарны тэхнікум рыхтуе спецыялістаў для сельскай гаспадаркі. Тэхнікум пашыраецца, будзецца. Сёлета, напрыклад, узведзены вучэбны корпус на 20 аўдытэрый, 16-кватэрны жылы дом для выкладчыкаў, інтэрнат для студэнтаў. Пашыраецца і вучылішча механізацыі сельскай гаспадаркі.

В. ГАЛЕНЧЫК.

Нашы
вёскі і
гарады

На механізаваным маславадзе ў Высокім Брэсцкай вобласці ўступіў у строй новы цэх. Гэта дае прадпрыемству магчымасць вырабіць у гэтым годзе звыш 2 300 цэнтнераў тлустага і абстлушчанага сыру.

НА ЗДЫМКУ: у новым цэху. Работнік лабараторыі Надзежда Трабціцкая (злева) і работніца цэха Валяціна Тыманюк бяруць пробы сыру.

Фота В. ГЕРМАНА.

ПАПЛАВЫ

Расце і прыгажэе вёска Паплавы Бярэзінскага раёна. Тут вядзецца вялікае будаўніцтва жылых дамоў і будынкаў грамадскага прызначэння. За апошні час у вёсцы адкрыты новыя магазіны — прадуктовыя і па продажу прамысловых вырабаў, клуб са стацыянарнай кінаўстаноўкай, фельчарска-акушэрскі пункт, паштовае аддзяленне. Стадоўна адбудоўваецца новая стадоўка і камбінат бытавога абслугоўвання. У хуткім часе будучы адкрыты швейная і шавецкая майстэрні і цыркульна.

П. НЕСЦЯРОВІЧ.

І. НОВІКАЎ.
Гомельская вобласць.

ЦІМАШЭВІЧЫ

Вёска Цімашэвічы — адна з буйных у Жыткавіцкім раёне. На яе шырокіх роўных вуліцах выраслі будынкі прыгожага двухпавярховага клуба, сельскай бібліятэкі, фельчарска-акушэрскага пункта, пачатковай школы, магазінаў, хлебапакарні і

інш. За пасляваенныя гады ў вёсцы ўзведзена каля 300 новых дамоў. Каля кожнага з іх друковы сад. Культура і дабрабыт прышлі ў дамы калгаснікаў.

І. НОВІКАЎ.
Гомельская вобласць.

Зборка вопытнага ўзору халадзільніка «Мінск-2».

Фота І. ЗМІТРОВІЧА.

АСІПОВІЧЫ

Пераглядаючы спісы выбарчыкаў, я звярнуў увагу на год нараджэння дзвюх з іх — 1852 і 1860. Гэта Лайрэціў Іванавіч і Вольга Паўлаўна Чаропкі, якія жывуць у доме № 3 па Касмічнай вуліцы.

У доме мяне сустраў невысокага росту сівы чалавек.

— Так, я Лайрэціў Іванавіч Чаропка, а Вольга Паўлаўна — мая жонка. Але яна цяпер у ад'ездзе, гасцюе ў дачкі ў Бабруйску...

Старэйшаму з сыноў — Рыгору — ужо семдзесят гадоў, за ім ідуць Даніла, Іван, Мікола, Марыя, Антаніна, Соф'я, Ганна. Яны самі сталі дзядулямі і бабулямі. Два сыны — Васіль і Кастусь — загінулі ў час Айчынай вайны. Унукі і праўнукі Лайрэціў Іванавіча жывуць і працуюць у розных кутках краіны.

Д. КАПЫТКОВ.

НА СТОЛІНШЧЫНЕ

Дарэваліцыйная Століншчына была краем дрышчых лясоў і багнаў. Стагоддзямі стаяў тут некрапцены лес, і ніколі не ступала па ім нага чалавека. Толькі на ўзгорках, абалал рэчак ды каля нешматлікіх дарог туліліся курныя хаціны палешукоў.

Змянілася Століншчына за гады Савецкай улады. Далёка ў глыбіню Палесся крочаць матчы высакавольтавыя электраперадачы ад Бярозаўскай ДРЭС. Яны нясуць электраэнергію прамысловым прадпрыемствам, калгасным і саўгасным гаспадаркам, святло ў дамы вёсак і гарадоў.

На рэчцы Гарынь былі выяўлены багатыя залежы вогнеўпорнай гліны і пабудаваны першы ў Беларусі завод фасадна-аб-

ліцовачнай керамікі. На месцы старой вёскі Рэчыца ўзнік рабочы пасёлак. Тут прыгожыя двух- і трохпавярховыя дамы рабочых і служачых, школы, дзіцячыя сады, яслі, клубы, сталовыя і магазіны. Здалёк відаць карпусы канцэртаўнага завода. Зараз у рабочым пасёлку налічваецца жыхароў больш, чым іх было ў горадзе Століне ў даваенны час.

У 13 кіламетрах ад Століна, па дарозе на Пінск, пабудавана новае торфапрадпрыемства «Глінка». На ім амаль не ўбачыш рабочых. Машыны замянілі цяжкую працу торфаздабывальнікаў.

Непазнавальна змяніліся памаладзелі і палескія вёскі. Разам з галечай і нядоляй адышлі ў мінулае і курныя хаціны з глінянай падлогай і саламянымі стрэхамі. Салом'яныя дабротныя дамы з электрычным святлом і радыё ўпрыгожваюць сёння вёскі Століншчыны. Нанова адбудаваны спаленныя фашыстамі і іх памагатымі вёскі Туры, Хорск, Альшаны, Лубель і іншыя.

Новы фельчарска-акушэрскі пункт, пабудаваны калгасам імя Чапаева Дзятлаўскага раёна ў вёсцы Муляры.
Фота А. ПЕРАХОДА.

Сем новых вуліц пабудавана ў Століне. Горад значна пашырыўся. Працоўныя Беларусі і іншых рэспублік краіны атрымліваюць са Століншчыны высакаякаснае масла, добрую мэблю, розныя натуральныя сокі, свежую рыбу і іншую прадукцыю.

Людзі і сучасная тэхніка пакарылі і балоты Палесся. На былой пустэчы ў вёсцы Плотніца пабудавана меліярацыйная станцыя. Яна дапамагла калгаснікам арцелі «Сцяг камунізма» пабудоваць дамбы даўжынёй у 6 кіламетраў і асвоіць у поймае рэчкі Гарынь больш як 1 600 гектараў зямлі, з якой калгас ужо знімае багаты ўраджай ільну, цукровых буракоў, бульбы, кукурузы і іншых культур.

На фермах калгаса імя 17-га верасня ўсё робяць машыны. Кароў дояць пры дапамозе далёкіх устаноў. Універсальныя трактары «Беларусь» чысцяць кароўнікі і свінарнікі, машыны рыхтуюць кармы жывёле. Праведзены вадаправод. Абсталяваны душавыя кабіны для жывёладоў.

Новыя людзі выраслі ў калгасе. Яны душой перажываюць за калгасную гаспадарку, клопацца аб прыбытках арцелі. Адна з іх — Алена Мішук.

Слава аб гэтай перадавой даярцы дзедка разніслася за межы Століншчыны.

Добра вядома на ўсёй Століншчыне сям'я жывёлаводаў Сіманавічаў з калгаса «40 год Кастрычніка». У мінулым батракі, яны не мелі сваёй зямлі і доўгія гады гнудзілі спіны на польскіх паноў. Толькі праца ў калгасе прынесла ім дастаткі і зрабіла былых батракоў вядомымі і паважанымі людзьмі.

Зараз на Століншчыне 87 сярэдніх і 8-гадовых школ, 20 вясельных школ сельскай моладзі, у якіх працуе 988 настаўнікаў. Калісьці на ўвесь Столінскі павет налічвалася чатыры ўрачы, пяць фельчараў, дзве прыватныя аптэкі і бальніца на 30 ложкаў. 43 урачы і звыш 200 медработнікаў клопаюцца сёння аб здароўі жыхароў Століншчыны. У раёне налічваецца звыш трыццаці фельчарска-акушэрскіх пунктаў, тры здраўствы, калгасамі пабудавана адзінаццаць радзільных дамоў. У былым радзільнаўскім Парку над Гарыньню размясціўся міжкалгасны дом са старэльых калгаснікаў.

З кожным годам паліпшаецца дабрабыт працоўных гарадоў і вёсак Століншчыны, павышаецца іх культурны ўзровень.
Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

ПАСЁЛАК СЯРОД ПАЛЁЎ

Каму даводзілася быць летам у калгасе імя Чапаева, што на Глыбоччыне, той не мог не звярнуць увагу на шарэнгі маладых бярозак усцяж дарог, па якіх можна вызначыць, дзе пачынаюцца землі гэтай гаспадаркі. Яны і правядаюць час у цэнтры арцелі — вёска Верхняе. На палетках гэтага калгаса пабывала не адна дэлегацыя. Прыязджаюць да чапаўцаў за вопытам і суседзі, і калгаснікі з іншых раёнаў, таму што тут ёсць чаму павучыцца.

А яшчэ не так даўно, пры панах, на гэтых землях чарнелі сумныя хутары. Да кожнага з іх, быццам павуцінне, цягнуліся сцежкі. Не давалі разгону людзям і балоты. Сяляне вёсак Хоцькі, Навасёлкі, Ракаўцы, Залескі, Запаснікі задышаліся ад беззямелья, ледзь зводзілі канцы з канцамі. Толькі калгасны лад пазбавіў іх нястачы.

Сельгасарцель імя Чапаева была арганізавана трэнаццаць год таму назад. А якія змены адбыліся за гэты час! Былыя балоты сталі палямі. Зніклі хутарскія сцежкі. І гэтыя маладыя бярозкі, што год ад году растуць і мацнеюць, нібы сімвалізуюць рост самога калгаса і яго людзей.

Чапаўцы стараюцца як мага лепш выкарыстаць кожны гектар сваёй зямлі. З дапамогай дзяржавы яны асушылі і асвоілі больш 500 гектараў тарфянікаў, на якіх вырошчваюць высокія ўраджай ільну, цукровых буракоў, кукурузы, гародніны. Зараз на фермах калгаса ўжо ёсць больш паўтары тысячы галоў буйнай рагатай жывёлы, а таксама больш дзвюх тысяч свіней.

З году ў год растуць ураджай. Раней на гэтых землях больш 35 пудоў зерня з гектара ніхто не атрымліваў. А зараз? Нават у мінулым, неспрыяльным па кліматычных умовах годзе кожны з 700 гектараў збожжавых даў у сярэднім па 102 пуды хлеба.

Павялічваюцца і грашовыя даходы арцелі. У 1962 годзе яны склалі ўжо 600 тысяч рублёў, што дае магчымасць адлічваць на капітальнае будаўніцтва па 120—150 тысяч рублёў штогод і добра аплачваць працу хлеба-робаў. У сярэднім кожная сям'я атрымала па 130 пудоў збожжа і па тысячы рублёў грашыма. А да гэтага ж трэба дадаць даходы ад асабістых гаспадарак, у кожнай з якіх, як правіла, ёсць карова, свінні, птушка, авечкі, сад і паўгектара зямлі.

Не шкадуюць калгаснікі сродкаў і на навейшую сельскагаспадарчую тэхніку. У арцелі зараз 21 трактар, 7 камбайнаў, 20 грузавых аўтамашын, 30 электраматараў, тры льнапрацоўваючыя аграгаты і многа іншых машын.

Няспынны рост даходаў дазволіў арцелі разгарнуць вялікае будаўніцтва. Хлебарабы рашылі карэнным чынам перабудаваць свае вёскі, якія амаль нічым не будучы адрозніваюцца ад пасёлкаў гарадскога тыпу. Гэта ініцыятыва старшыні праўлення Максіма Кліменкі. Пабудаваны цагельны завод, які выпускае да мільёна цаглян у год. Створана і комплексная будаўнічая брыгада з 40 чалавек, яе ўзначаліў Лявон Хуцкі. Іх рукамі ўжо ўзведзены жывёлагадоўчы гарадок, гараж з майстэрняй, вялікі клуб, тры школы, медпункт і некалькі дэсяткаў іншых аб'ектаў, а таксама 150 жылых дамоў. У іх перасяліліся сем'і былых хутаран.

Многа клопатаў працягвае калгас і аб дзедках. Не так даўно арцельныя будаўнікі здалі ў эксплуатацыю сярэднюю школу з шаснаццацю прасторнымі класнымі пакоямі, спортзалай, лабараторыямі і майстэрняй. Тыпавыя школы пабудаваны таксама ў вёсках Хоцькі і Залескі. У Верхнім закладзены парк адпачынку, выкапаны два штучныя возеры, узведзены медпункт з радзільным аддзяленнем, клуб са стацыянарнай кінаўстаноўкай.

Многае зроблена, але яшчэ большыя планы ў калгаснікаў на будучае. Зараз у гаспадарцы 14 населеных пунктаў. Да 1970 года з іх будзе зроблена пяць аграгарадоў, як прадугледжана генеральным планам. На яго ажыццяўленне выдзяляецца больш мільёна рублёў. У Верхнім, напрыклад, вырасце 15 двухпавярховых шматкватэрных дамоў, дзіцячы сад, яслі, палац культуры, універмаг, магазіны, станавая, марна, стадыён, камбінат бытавога абслугоўвання, гасцініца, дом адпачынку і многа іншых аб'ектаў.

Вось так пераўтвараюцца ў жыццё велічныя планы, запісаныя ў Праграме Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Г. ДЗЕРАВЕНСКИ.

ПРЫЕМНЫЯ ЎСПАМІНЫ

Для сумленнага чалавека слова Радзіма заўсёды будзе словам з вялікай літары. Мы гэта адчулі ў час неаднаразовых сустрэч з прадстаўнікамі рускай і беларускай прагрэсіўнай эміграцыі ў Нью-Йорку, дзе я і мае сябры па рабоце былі на XVII сесіі Генеральнай Асамблеі ААН. Мы і да гэтага былі добра знаёмы з многімі з іх, асабліва з работнікамі і прыхільнікамі сапраўды рускай газеты «Русский голос».

Заўсёды дарагімі гасцямі для Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежжымі краінамі былі турысты, якія прыязджалі да нас са Злучаных Штатаў Амерыкі па ініцыятыве рэдакцыі газеты «Русский голос». Тры гады назад у нас была турысцкая група, якой кіраваў вядомы прагрэсіўны дзеяч, рэдактар гэтай газеты Віктар Аляксандравіч Яхантаў. Аб знакавым гэтай групы ў нашай рэспубліцы расказвае невялікі кінафільм, падрыхтаваны нашым таварыствам і накіраваны намі рэдакцыі. У мінулым годзе ў Беларусі пабывала яшчэ адна турысцкая група, арганізаваная гэтай газетай. Турысты азнаёмліліся са сталіцай Беларусі, пабывалі ў іншых гарадах, на фабрыках і заводах, у адным з саўгасаў, пазнаёмліліся з жыццём як гарадскога, так і сельскага насельніцтва.

З рэдакцыяй газеты «Русский голос» мы абменьваемся ўзаемнай інфармацыяй, якая садзейнічае ўмацаванню ўзаемаразумення і дружбы паміж народамі Савецкага Саюза і Амерыкі.

Мы сустрэлі ў Нью-Йорку знаёмыя твары рускіх і беларусаў, якія прыязджаюць да нас. Гэта прыемныя людзі, убеленыя сівізной, якія перажылі нястачы і гора адарванасці ад Радзімы. Многія з іх прыехалі ў Амерыку з заходніх раёнаў Беларусі яшчэ да ўстанаўлення там Савецкай ўлады ў надзеі знайсці лепшае жыццё. Але ім давалося і даводзіцца

перажываць многа цяжкасцей. Толькі сумесная барацьба за свае чалавечыя правы і ўзаемная вырчка дапамагаюць ім жыць, адстаяць справу міру і дружбы паміж народамі.

Я і наш беларускі паэт Максім Танк былі запрошаны ў рэдакцыю газеты «Русский голос». Там мы сустрэліся з работнікамі рэдакцыі Яхантавым, Барысавым, Осіп і іншымі. Мы перадалі рэдакцыі, яе работнікам цёплае прывітанне, набор плацінак беларускай музыкі, а таксама сувеніры ад Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежжымі краінамі. У рэдакцыі адбылася цёплая гутарка. Гэты маленькі, дружны і самаадданы калектыў праводзіць вялікую работу, якая садзейнічае ўмацаванню дружбы паміж амерыканскім і савецкім народамі.

Да гэтага нам даводзілася чытаць некаторыя газеты на рускай і беларускай мовах, якія выдаюцца ў ЗША. У іх, выступаючы ад імя рускіх і беларусаў, адраджаюць людзі аблітаваць хлуснёй нашых суайчыннікаў, распальваюць нянавіць да савецкага народа, заклікаюць да вайны. І гэта ў той час, калі ўсе міралюбныя сілы на чале з Савецкім Саюзам, самааддана змагаюцца за мір, за ўсеагульнае і поўнае разбраенне, калі большасць амерыканцаў самі асуджаюць вайну.

Газета ж «Русский голос» з'яўляецца выразнікам жаданняў і імкненняў міралюбных і працавітых суайчыннікаў. Сапраўдныя рускія і беларусы,

Студэнтка Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Леніна кубінка Хуана Марыя Бланка (злева), студэнтка Вільнюскага ўніверсітэта Жывіле Скарабала, студэнткі БДУ кубінка Тэрэса Да Коста Гомес і беларуска Галіна Бабіцкая ў пакоі адпачынку БДУ.

Фота В. ЛУПЕЙКІ.
Фотакроніка БЕЛТА.

згуртаваўшыся вакол гэтай газеты, актыўна змагаюцца за мір. Адзін з супрацоўнікаў рэдакцыі Барыс Букараў, выступаючы на яе старонках, заявіў: «Я, як рускі эмігрант, хачу звярнуцца да ўсіх рускіх эмігрантаў, а галоўным чынам да тых, якіх дабра ведаюць, што такое вайна. Узвысьце свой голас у абарону міру, пакуль не позна! Скажыце і зрабіце ўсё, што можаце, у абарону міру!»

Многа цікавых сустрэч і гутарак адбылося з нашымі суайчыннікамі за тры месяцы знаходжання ў Нью-Йорку. Асабліва незабыўнай застаецца сустрэча 9 лістапада 1962 года ў Ленокс Хол, куды сабралася каля 200 чалавек рускіх і беларусаў, якія жывуць у Нью-Йорку і ваколцах.

Вялікая зала рэстарана была перапоўнена. Нас, прадстаўнікоў Беларускага народа, цёпла віталі ўсе прысутныя. Сустрэчу адкрыў Віктар Аляксандравіч Яхантаў, які быў ініцыятарам гэтага цікавага мерапрыемства. Пасля майго прывітальнага слова выступалі актывісты нашага таварыства. У зале цвёрда і ўпэўнена гучала беларуская мова. Паэт Максім Танк зачытаў некалькі сваіх вершаў. Словы прывітання, дружбы і міру з Радзімы былі цёпла сустрэты прысутнымі. Ад імя ініцыятараў сустрэчы выступіў работнік рэдакцыі Барысаў. Яго словы: «Просім

перадаць нізкі сыноўні і доччын паклон нашай любімай Радзіме і наша абяцанне мацаваць мір і дружбу паміж народамі, дабівацца трывалася міру на ўсёй зямлі» — былі сустрэты гарачымі апладысмантамі. Ён дзякуе Беларускаму таварыству за дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі за дапамогу ў справе азнаямлення замежнай грамадскасці з савецкай рэчаіснасцю наогул і з жыццём беларускага народа ў прыватнасці.

Актыўны ўдзел у сустрэчы прыняла моладзь. Выступіў дзючы ансамбль песні і танца «Юла» пад кіраўніцтвам Ф. Клімовіча. Дзеці і ўнукі рускіх і беларускіх эмігрантаў ажывілі свята песнямі і танцамі радзімы іх бацькоў. Былі выкананы беларускі танец «Бульба», а таксама песні «Рабінушка» і «Падмаскоўныя вечары». Большасць удзельнікаў сустрэчы — людзі пажылых год. Іх твары былі крыху сумныя. Яны ўспомнілі сваю Радзіму, родныя мясціны, свой народ. Прыглядваючыся да іх і слухаючы іх словы, усё больш пераконваешся, што ні «бляск» амерыканскага жыцця, ні доўгія гады, пражытыя на чужыне, не змянілі іх, што яны ёсць і застаюцца назаўсёды вернымі сынамі сваёй Радзімы.

Віталій СМІРНОЎ,
старшыня прэзідыума
Беларускага таварыства
дружбы і культурнай сувязі
з замежнымі краінамі.

Лісьмы
Здалёку

СПРАВДЛІВА І РАЗУМНА

Многанаважаная рэдакцыя! Шчыра дзякуем за вашы лісьмы, кніжкі і асабліва за газету, у якой вы надрукавалі пра нашага сына Васіля. Калі прачыталі артыкул, то горка заплакалі. Праклятыя фашысты загубілі сотні тысяч маладых, старых, жанчын і дзяцей і зараз рыхтуюцца да новай вайны. Мы вельмі ўдзячны Савецкаму ўраду на чале з М. С. Хрушчовам за яго разумную палітыку, за тое, што ён стаяць за мір і шчасце для ўсіх людзей на зямлі.

З вялікай цікавасцю і захапленнем мы слухалі па радыё выступленне М. С. Хрушчова на VI з'ездзе САПГ у Берліне. Ён гаварыў справядліва і вельмі разумна. Мы радуемся і ганарымся, што наша Радзіма стала багатай: пабудавана многа фабрык і заводаў, зямлю апрацоўваюць машыны. Людзям жыць стала значна лягчэй і веслей. Не так, як калісьці жылі мы за царом і польскімі панамі. Паны валодалі тысячамі гектараў зямлі, а бедныя батракі не мелі кавалка зямлі, каб хату паставіць. Гэта мы ўсё перажылі на сваёй скурцы. А цяпер, дзякуючы Савецкай уладзе, на вёсцы даўно ўжо не ведаюць, што такое лаці, не ходзяць босымі, не ядуць хлеба з мякінай і не галадаюць, як гэта было з намі.

Мы з радасцю чытаем весткі з Радзімы, і на сэрцы становіцца веселей, калі працягаеш, як наша Радзіма ідзе наперад, развіваецца і мацнее. Прабачце, што мы можа не своєчасова адказваем на лісьмы. Зімой працуем у лесе, а летам у саіагарадзе, садзім бульбу, цыбулю, часнок, белую капусту, суркі, клубніку. На фабрыку працаваць нас ужо не бяруць, таму што старыя.

Яшчэ раз дзякуем за артыкул пра сына. Жадаю вам здароўя і найлепшых поспехаў у працы.

Аляксандр ДЗІКІ
Бельгія, і сям'я.

СЛОВА БЕЛЬГІЙСКАГА СЯБРА

Нядаўна паштальён прынёс у Магілёўскае паравознае дэпо лісьмо са штэмпелем «Міжнароднае». Прышло яно з Бельгіі ад машыніста Люсьена Гонья.

З Люсьенам Гонья магілёўскія чыгуначнікі пазнаёмліліся мінулай восенню, калі ён разам з жонкай М. Гарох, нашай зямлячкай, прыязджаў у Магілёў турыстам і адзін дзень правёў у дэпо. Тады Люсьен падрабязна азнаёміўся з работай і жыццём магілёўскіх паравознікаў. Калектыў дэпо падарыў бельгіскаму чыгуначніку на памяць спячоўку. Люсьен праехаў на нашым паравозе.

«У маёй памяці засталіся самыя лепшыя ўспаміны аб нашай сустрэчы, аб сардэчнасці, з якой вы мяне прынялі», — піша Люсьен Гонья.

Далей Люсьен паведамляе, з якой цікавасцю слухалі бельгіскае таварышы яго расказы аб Савецкім Саюзе, аб сустрэчы з магілёўскімі чыгуначнікамі, аб умовах працы, жыцця і вучобы савецкіх рабочых. У заключэнне бельгіскае машыніст піша:

«Я і мае таварышы з нашага дэпо жадаем савецкім чыгуначнікам новых поспехаў на шляху да камунізма. Можца быць упэўненымі, што бельгіскае чыгуначнікі заўсёды разам з вамі ў барацьбе за мір. Няхай 1963 год будзе годам далейшага ўмацавання міру і дружбы паміж народамі».

П. МАЛІНОЎСКІ.

У ІДЭАЛАГІЧНАЙ БАРАЦЬБЕ — НІЯКІХ УСТУПАК

(Пачатак на 1-й стар.)

будаваў сацыялізм. Савецкі Саюз намаганнямі партыі і народа быў ператворан у магутную дзяржаву, якая вытрымала найцяжэйшыя ваяванні выпрабавання і пераможна закончыла нябачаныя ў гісторыі бітвы, поўнасцю разграміўшы фашысцкія полчышчы. Таму мы і гаворым, што няправільна робіць тыя пісьменнікі, якія вельмі аднабакова падыходзяць да ацэнкі таго этапу ў жыцці нашай краіны, прабуючы паказаць ледзь не ўсе падзеі ў змрочным святле.

Цяпер, працягваючы М. С. Хрушчоў, нярэдка ставяць пытанне аб тым, чаму пры жыцці Сталіна не былі выкрыты і спынены парушэнні законаў і ідэалагічнай і злоўжыванні ўладай і ці можна было зрабіць гэта тады? У партыйных дакументах наш пункт погляду на гэтаму пытанню не раз асвятляўся з дастатковай яскасцю. На жаль, не перавяліся яшчэ такія людзі, у тым ліку і ся-

род работнікаў мастацтва, якія прабуюць асвятляць падзеі ў скажоным выглядзе. Таму і сёння нам даводзіцца зноў закранаць пытанне аб кульце асобы Сталіна. Можна ўзнікнуць пытанне, ці ведалі кіруючыя кадры партыі, скажам, аб арыштах людзей тады? Так, ведалі. Але ці ведалі яны, што арыштоўвалі ні ў чым не вінаватых людзей? Не. Гэтага яны не ведалі. Яны верылі Сталіну і не дапускалі думкі, што могуць быць ужыты рэпрэсіі супраць сумленных, адданых нашай справе людзей.

Далей М. С. Хрушчоў заявіў, што партыя з усёй непрымірымасцю асудзіла і асудзіла дапушчаныя Сталіным грубыя парушэнні ленинскіх норм партыйнага жыцця, самавольства, злоўжыванне ім уладай, якія нанеслі сур'ёзную шкоду справе камунізма. І пры ўсім гэтым партыя аддае належнае заслугам Сталіна перад партыяй і камуністычным рухам.

Аб злоўжываннях Сталіным уладай і фактах самавольства, якія рабіў ён, мы даведліся толькі пасля яго смерці і выкрыцця Берыя — гэтага мацёрага ворага партыі і народа, шпіёна і агіднага правакатара.

М. С. Хрушчоў сказаў далей, што кожнаму, хто піша творы аб жыцці савецкага грамадства, аб яго сучасным і мінулым, трэба ўмець глыбока разбірацца ў гістарычных падзеях. Савецкі народ прайшоў вялікі і слаўны шлях ад разбурэння старога, буржуазнага свету да пабудовы новага, сацыялістычнага грамадства. Гэты шлях быў нялёгкай. У барацьбе за перамогу сацыялізма наш народ гераічна пераадоляў усё цяжкасці і нястачы, якія перад ім узніклі. У пераадоленні цяжкасцей фарміраваўся характар савецкага чалавека, чалавека новага грамадства, барацьбіта за рэвалюцыйнае пераўтварэнне свету. Мы глыбока верым у наш народ, у яго сі-

лу, у яго творчы рэвалюцыйны дух, заявіў Мікіта Хрушчоў. Мы верым, што наша творчая моладзь будзе працягваць справу сваіх бацькоў, ісці заўсёды ў нагу з народам.

Гаворачы далей аб партыйнасці ў літаратуры і мастацтве. М. С. Хрушчоў сказаў, што камуністычная партыя вітае ўсіх — і старых, і маладых дзеячоў літаратуры і мастацтва, партыйных і непартыйных, але якія цвёрда стаяць на пазіцыях камуністычнай ідэінасці. Калі гаварыць строга, працягваючы прамову, уласна кажучы, і няма ў грамадстве. І той, хто афішчыруе сваю беспартыйнасць, робіць гэта для таго, каб вербаваць сабе прыхільнікаў. У гісторыі не раз бывала, калі самыя заўзятыя рэакцыянеры і контррэвалюцыянеры выступалі пад лозунгам беспартыйнасці і толькі потым выкрывалася іх буржуазная партыйнасць.

Далей М. С. Хрушчоў заявіў, што дзеячам савецкай літаратуры і мастацтва трэба памятаць аб тым, што ў свеце ідзе вострая барацьба дзвюх непрымірных ідэалагічных сацыялістычнай і буржуазнай. Задача мастака — актыўна садзейнічаць сваім творамі сцвярдзенню камуністычных ідэяў, змагацца супраць імперыялістаў, каланізатараў. Мы стаім, сказаў М. С. Хрушчоў, на класавых пазіцыях у мастацтве і рашуча выступаем супраць мірнага суіснавання сацыялістычнай і буржуазнай ідэалогіі. І тыя, хто думае, што ў савецкім мастацтве могуць мірна ўжывацца і сацыялістычны рэалізм, і фармалістычныя плыні, тыя немінуча спаўзаюць на чужыню нам пазіцыі мірнага суіснавання ў галіне ідэалогіі. Мы заклікаем да яркай мастацкай творчасці, якая праўдзіва адлюстроўвае рэальны свет ва ўсім багацці яго фарбаў.

У беларускага Карчагіна

Вісарыён Сцяпанавіч ГАРБУК.

Нядаўна я набываў у Пяцігорску, курортным горадзе, куды ездзіў адпачыць і падлячыцца на прафсаюзнай пуцёўцы. У гэтым горадзе жыве беларускі пісьменнік Вісарыён Сцяпанавіч Гарбук. Адрозніваўся ж на прыездзе я пачаў пытацца пра вуліцу, на якой ён жыве. Але жыхары, да якіх я звяртаўся, не ведалі пра яе. Тады я напісаў пісьмо Гарбуку. На другі дзень ён пазваніў мне. Аказалася, вуліца Пушкіна, на якой ён жыве, зусім новая, таму мала вядома. Мы гаварылі па тэлефоне на беларускай мове, і калі скончылася гутарка, жанчына, якая слухала нашу размову, адразу ж спытала, што гэта за мова, на якой мы гаварылі. Якая яна мілагучная! Я ёй з горадасцю адказаў, што гэта мая родная, беларуская мова.

Гарбук, нягледзячы на тое, што доўгія гады жыве за межамі Беларусі, не забыў сваёй роднай мовы. У гэты ж дзень я наведваў пісьменніка ў яго кватэры.

— Ужо 14 год я прыкаваны да ложка...— сказаў Вісарыён Сцяпанавіч.— Вынік полартрыту. З першых дзён вайны і да 1947 года я знаходзіўся ў арміі, прымаў удзел у абароне Масквы, у вызваленні Беларусі, Варшавы, ваяваў на Вісленскім плацдарме, на Одэры, браў Берлін... З 1947 года знаходзіўся ў шпіталі. Дзякуючы няспынным клопатам урачоў, я змог у студзені 1960 г. вярнуцца дадому і поўнацю аддацца літаратурнай працы, — працягваў Гарбук. — А вось і мая назменная спадарожніца ў жыцці, — паказвае Вісарыён Сцяпанавіч на Людмілу Пракоф'еўну і знаёміць мяне з ёю. — Гэта мой нястомны і верны сябра. Яна для мяне і маці, і жонка, і найбліжэйшы друг.

Кватэра Вісарыёна Сцяпанавіча на першым паверсе з двух пакояў. У першым пакоі пісьменнік працуе. Тут вялікая шафа, запоўненая кнігамі беларускіх, рускіх і замежных пісьменнікаў. Пасярэдзіне стол, на якім ляжаць рукапісы, газеты, часопісы, кнігі. Каля стала — вялікае і высокае крэсла.

— Гэта мой «пасад», — паказвае на сваё крэсла пісьменнік.

Прыглядаюся да гаспадара кватэры. Адчуваю вялікую павагу і гордасць за яго. Вісарыён Сцяпанавіч Гарбук прадстаўляецца мне беларускім Паўлам Карчагіным. Адзін і другі вызначаюцца сілай волі і самаахварнасцю.

Радуе мяне і тое, што Гарбук актыўны пісьменнік, поўны творчых задум. Ён майстар мастацкага апавядання, фельетона, арыгінальны і сваім стылем і тэматыкай. Талент яго шчодры і цікавы.

У аўтабіяграфічным лістку пісьменніка чытаем:

«Дзе б я ні быў, у якім становішчы ні знаходзіўся б, сэрца мае належыць роднаму краю — Беларусі. Калі зразумеў, што зноў змагу вярнуцца ў шэрагі барацьбітоў, я звязаўся з маімі даўнімі літаратурнымі настаўнікамі і таварышамі і атрымаў ад іх шчырую сяброўскую пад-

трымку. Гэтая падтрымка падняла мяне нібы на крыллях. Я звязаўся з рэдакцыямі беларускіх газет і часопісаў. У 1961-62 гадах мае творы друкаваліся ў «Полымі», «Маладосці», «Беларусі», «Бярозцы», «Нёмане», газетах «Літаратура і мастацтва», «Чырвоная змена» і іншых, некалькі разоў чыталіся на рэспубліканскім радыё і тэлебачанні. Мною падрыхтаваны да друку зборнік апавяданняў, які прыняты да выдання Белдзяржвыдавецтва...»

Тут трэба дадаць, што пісьменнік з 1957 г. з'яўляецца актыўным членам літаб'яднання на Каўказскіх мінеральных водах.

За час свайго знаходжання ў Пяцігорску я часта быў госцем Гарбука. Мяне цягнула сардэчная і светлая душа нашага пісьменніка. З акна яго кватэры ў яснае надвор'е відаць велічны заснежаны Эльбрус, а непдалёку, ля самага горада, — высокая з пляцю вяршынямі гара Бештау.

Але ўсё ж ні прыгажосць, ні паэтычнасць пяцігорскіх пейзажаў не могуць загнуць тугі па роднаму краю, па акрасах Беларусі. Пісьменнік часта ўспамінае словы Коласа:

Мой родны кут, як ты мне мілы!
Забывць цябе не маю сілы!
Ён марыць і прагна чакае

таго часу, калі выльчыцца і зможа вярнуцца на роднае ўлонне.

Яго найбольш цягне родная Полаччына, дзе ў вёсцы Шкілянікі ён нарадзіўся, а ў Чашніках і ў Лепелі — таксама на Полаччыне — вучыўся. Яго вабіць прыгажунь Мінск, з якім ён звязаны з часоў юнацтва, калі вучыўся на літфаку Мінскага педінстытута, адначасова прымаючы ўдзел у літаратурным жыцці Беларусі.

Я веру, што мары пісьменніка неўзабаве здзейсняцца.

Іван ШУТОВІЧ.

Чакаем гасцей.

АГЕНЦТВА ДРУКУ НАВІНЫ

«Такога ў жыцці не чуў і не бачыў. Жадаю, каб ён дарослым здзівіў свет».

Г. ЗАХАРАЎ.

ДЗЕЦІ КАЧЭЎНІКАЎ ПІШУЦЬ ДЫСЕРТАЦЫІ

Каля трохсот студэнтаў Ленінградскага педагогічнага інстытута імя Герцэна належаць да народнасцей, якія насяляюць Поўнач Савецкага Саюза. Іх бацькі вялі качавы спосаб жыцця, а дзеці вывучаюць цяпер матэматыку і біялогію, фізіку і гісторыю. Яны рыхтуюцца стаць настаўнікамі ў родным краі.

Некаторыя з жыхароў Поўначы прысвячаюць сябе навуцы. У Ленінградскім аддзяленні інстытута этнаграфіі Акадэміі навук СССР працуе Чунер Таксамі. Ён з народнасці ніўхаў, якая налічвае ўсяго некалькі тысяч чалавек. Чунер скончыў універсітэт і цяпер кандыдат гістарычных навук. У Ленінградскім аддзяленні інстытута мовазнаўства Акадэміі навук СССР у гэтым годзе рыхтуюцца абараняць дысертаты чукча Пётр Інэнкікей, ханты Мікалай Цярэшкін. Жанчыны — жыхаркі Поўначы, якія справядку лічыліся істотамі ніжэйшага роду, не менш паспяхова, чым мужчыны, авалодваюць ведамі. Ненка Алена Сусой і мансі Еўдакія Рамбандзеева таксама працуюць над дысертациямі, прысвечанымі пытанням развіцця іх родных моў.

ІЗАТОПЫ І БУЛЬБА

Па полі рухаецца бульбаўборачны камбайн. Мноства людзей вызваліла гэта машына ад нялёгкай працы. Але былада гэта машына ад нялёгкай працы. Але былада гэта машына ад нялёгкай працы. Але былада гэта машына ад нялёгкай працы.

Супрацоўнікі Усесаюзнага інстытута механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі звярнулі ўвагу на тое, што бульбяныя клубні, камякі зямлі і каменні па-рознаму прапускаюць гамапраменні. Гэта навяло на думку выкарыстаць

дзеянне праменняў для аўтаматычнага аддзялення клубняў ад прымесяў.

Створаная мадэль радыёметрычнага сепаратара дзейнічае так. Пры перасячэнні пучка гамапраменняў пабочнымі рэчамі выпрацоўваецца пэўны сігнал. Ён паступае ад радыёметрычнага прыстасавання на электроннае рэзе і выканаўчы механізм. Апошні адпраўляе ўсе прымесі ў адзін бункер. У другі ж бункер ідзе бульба, таму што бульба амаль не паглынае праменняў і гама-рэзе не спрацоўвае.

Выпрабаванні паказалі, што новы сартавальнік можа паспяхова працаваць і на буракаўборачных камбайнах.

ПРЭПАРАТ БАДЗЁРАСЦІ

Атрымалася так, што пасля нялёгкага дня чалавеку давялося застацца на начное дзяжурства. Ён стараецца пільна сачыць за прыборамі. Але пад раніцу санлівасць усё ж пачынае адольваць дзяжурнага. Каб паддзёрыць сябе, ён умываецца халоднай вадой, п'е моцны чай. Але гэта амаль не прыносіць палёгкай...

Як жа зняць стому, узяць бадзёрасць духу? Над гэтай праблемай упарта працуюць многія вучоныя ў Савецкім Саюзе і за мяжой. Пасля вайны ў ЗША з'явіўся фенамін, шырока разрэклаваны як найлепшы сродак ад стомы. Аднак, як паказалі вопыты, фенамін хутчэй падсцёбвае, чым бадзёрыць. Ён збядняе нервовую сістэму, павышае крывяны ціск.

Савецкія вучоныя ўзяліся за стварэнне прэпарата бадзёрасці, які б не меў шкоднага дзеяння. І ён створаны. Супрацоўнікі кафедры фармакалогіі Ваенна-медыцынскай ордэна Леніна акадэміі імя Кірава вынайшлі новы прэпарат—фенацін. Па свайму дзеянню і якасцях фенацін пераўзыходзіць усе існуючыя стымулятары нервовай сістэмы. Фенацін—дзецішча прафесара Сяргея Арбузава.

— Гэты прэпарат,—расказвае прафесар,—кандэнсат фенаміна з нікацінавай кіслатой (вітамін РР). Фенацін валодае мяккім стымулюючым дзеяннем і адначасова зніжае крывяны ціск. Яго могуць выкарыстоўваць людзі, занятыя працяглай напружанай работай, хворыя гіпертаніяй, пры ажырэнні, пры старэчых астэніях. У адрозненне ад фенаміна ён не выклікае знясілення нервовай сістэмы, калі ім не злоўжываць.

Атрыманы і некаторыя вытворныя фенаціна. Яны таксама валодаюць каштоўнымі ўласцівасцямі. Прадуктам кандэнсацыі фенаміна і пірыдаксіна з'яўляецца пірыдаксіфен. Ён неабходны ў клінічнай практыцы пры лячэнні раду захворванняў нервовай сістэмы.

В. ШЭПІЛЕВІЧ.

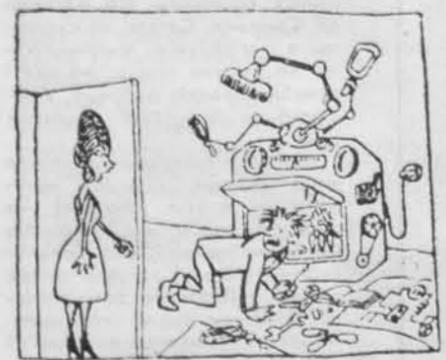
МУЗЫКАНТУ—ПЯЦЬ ГОД

...Гармонік купілі старэйшаму брату Вячаславу, а іграць на ім хутчэй навучыўся двухгадовы Саша. Хутка яго здольнасцямі зацікавіліся спецыялісты. Бацьку Сашы дыспетчару Гордаўскага завода «Красное Сормово» Мікалаю Бардаў папраілі набыць для сына паўбаян. Малы хутка асвоіў яго. Ён лёгка запамінаў і ўзнаўляў пачутыя па радыё творы, здзіўляючы слухачоў выдатнай музычнай памяццю.

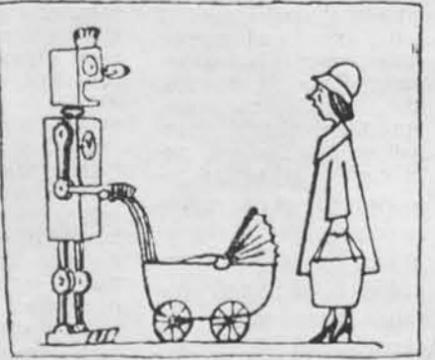
У мінулым годзе Саша пераступіў парог музычнай школы. Праўда, пакуль яшчэ ён «вольны слухач». Нагружаць яго сістэматычнымі заняткамі выкладчыкі не рашаюцца, бо маленькаму музыканту споўнілася ўсяго пяць год, але яго падрыхтоўкай кіруе вопытны педагог-музыкант. Цяпер Сашу пад сілу і цэлы баян. За кароткі час Саша Бардаў вывучыў ноты, спасціг і першыя асновы агульнай граматы: чытае, крыху піша, ведае лік.

Нядаўна ігру Сашы слухаў савецкі віртуоз-баяніст Юрый Казакоў. Ён сказаў з захапленнем:

У век кібернетыкі

— Мы спазнімся, а ты ўсё яшчэ корпаешся... Але, дарагая, не магу яя пайсці кудлатым!

Памыты, адзеты, нанормлены, змазаны машынным маслам.

П
А
В
Е
Д
А
М
Л
Я
Е

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС: Мінск, Ленінскі праспект, 77, Дом друку, рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».